[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

અંતરાય કર્મ નિવારણ પૂજા (અર્થ સ[illegible])

[illegible]

ગુરુ ગૌતમસ્વામી

[illegible]

રતિલાલ દીપચંદ દેસાઈ

[illegible]

શ્રી જીવન-મણિ સદ્વાચનમાળા ટ્રસ્ટ

[illegible], અમદાવાદ-૭

[illegible]

[illegible], અમદાવાદ.

૪. ત્યારે તું શું કરીશ?

હે બુદ્ધિમાન માનવ!

જ્યારે શરીર રોગોથી ઘેરાઈ જશે, વહાલાંઓના અનેક પ્રકારના ઉપાયો અફળ થશે, વૈદ–દાક્તરો પોતાના છેલ્લા ઉપાયો અજમાવી હાથ ખંખેરશે, સૌ સ્નેહીઓ ગમગીન બનશે, છેવટની ઘડીઓ ગણાતી હશે,

ત્યારે તું શું કરીશ?

શ્વાસ ઘુંટાતો હશે; નાડોના ધબકારા જુદા હશે, કોઇ અનેરા ભણકારા વાગતા હશે, દશે દિશામાં નાખી નજર નહિ પહોંચે, રક્ષણ કરનાર કોઈ દેખાશે નહિ,

ત્યારે તું શું કરીશ?

પાપના પોટલા બાંધી પેદા કરેલા ધનના ભંડાર, મોટા બંગલા, મોટર, બગીચા, કારખાનાંઓથી એક ક્ષણમાં સદાને માટે જુદા પડવાનો અણધાર્યો અવસર આવી લાગશે,

ત્યારે તું શું કરીશ?

પ્રાણથી વહાલી માનેલી પત્ની, કુમળાં બાળકો અને સ્નેહી સગાંવહાલાંના મીઠા સહવાસમાંથી હંમેશના માટે છૂટા પડવાનો કારમો સમય આવી પહોંચશે,

ત્યારે તું શું કરીશ?

[illegible] —

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

મળી જશે, આશા નિરાશામા ફેરવાઈ જશે, તે વખતે પસ્તાવાનો પાર નહિ રહે સારી અવસ્થામાં મળેલી શક્તિઓનો સદુપયોગ કરી લેવા માટે વિચાર કર, સર્વ અવસ્થામાં કામ આવે અને સર્વ સ્થળે નિશ્ચિંત બનાવે એવું ભાતુ ભરી લે; પ્રમાદનિદ્રામાંથી જાગરણમાં આવી જા, પછી કોઈ પણ અવસ્થા તને સતાવશે નહિ. સદા સુખ અને શાંતિ તને છોડશે નહિ. પૂરેપૂરા આનંદને અનુભવનારો બની જઈશ.

આત્મતારક ધર્મક્રિયાઓ અને તત્વજ્ઞાનનો અભ્યાસ આ બને સાચા આનંદ આપનારા ઊંચામાં ઊંચા સાધનો છે, એનો આશરો અહોનિશ લઈ કલ્યાણ સાધ.

શાન્તિ સદાય તને વરશે.



[illegible]

[illegible] —

[illegible]

[illegible] …

[illegible]

[illegible] —

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] —

[illegible]

પ્રભુને ભૂલ્યો, સંતસેવા કરી નહિ, સત્સંગ સાધ્યો નહિ, ઇન્દ્રિયોને અંકુશમાં રાખી નહિ, આયુષ્ય થોડું, ઉપાધિ ઘણી. ચેતન!

હવે ચેતવું છે?

હજુ હાથમાં બાજી છે. આત્મા પ્રત્યે દૃષ્ટિ ફેરવવા પ્રભુના માર્ગનો વિચાર કર. ત્યાગ, તપ, વૈરાગ્ય, સત્ય, સંયમ, શાંતિ, ક્ષમા, દયા, આદિ ગુણરત્નોને મેળવવા માટે આજથી જ તૈયાર થઈ જા. સુંદર ધર્મક્રિયાઓ અને ઉત્તમ તત્વજ્ઞાન આ બંને સાધનોથી તરી જવાશે એને મેળવવા માટે ઉદ્યમ કર. આખરે વિજય આત્માનો છે.



૬. મને ગમતર નો આવું.

[illegible]

મને ગમતર નો આવું.

[illegible]

મને ગમતર નો આવું.

[illegible]

મને ગમતર નો આવું.

[illegible]

મને ગમતર નો આવું.

[illegible]

મને ગમતર નો આવું.

મૃત્યુ નિશ્ચિત છે. કાળની ગતિની ખબર નથી. પૂર્વના પુણ્યે અહીં લીલાલહેર છે. પુણ્ય ખવાઇ જશે એટલે ધક્કો વાગશે. મૂકીને મરી જવું નક્કી છતાં નાશવંત ચીજો માટે તારો કેટલો ઉદ્યમ ? અને આત્મા માટે કાંઇ નહિ ? ચેતન !

હવે સમજ તો સારું.

મોંઘો માનવદેહ મળ્યો. પરમાત્માની નજીક પહોંચવાના પ્રરતાં સાધનો પામ્યો, છતાં પોતાની અજ્ઞાન દશાના કારણે ભૂલ્યો ભમે છે, પ્રભુથી દૂર દૂર ખસતો જાય છે અનંતકાળથી દુઃખના ખાડામા ડૂબી રહ્યો છે, દુઃખના માર્ગેથી ખસી પરમશાંતિના માર્ગે આવવા માટે, હે જીવડા !

હવે સમજ તો સારું.

ત્રણ કાળમાં ધર્મ વિના સુખ–શાંતિ નહિ મળે. એક જીવન ધર્મની સંપૂર્ણ આરાધના કરવા કટિબદ્ધ થઈ જા. કલ્યાણ સાધવું તારા હાથની જ વાત છે. આરાધકભાવને ખૂબ કેળવીને પરમ મંગળમય બનવા તૈયાર થા. આત્મતારક ધર્માનુષ્ઠાન, ઉત્તમ આશય સાથે આદરીને અનુક્રમે ઉચ્ચ દશાને પામીશ સદા શાંતિ હો ! ! !

૭. મે આપને ભાઈ કેમ્ ?

[illegible]

આવાજ શોર મચાવતા હશે. પાસેના પળમાં માની જતી હશે. મનના મનોરથ મનમાં જ સમી જતા હશે—

તે વખતે તારું કોણ?

પોતાની પરવા રાખ્યા વિના, અનેક ખોટાં કામો કરીને મેળવેલા પૈસા, મકાન, બગીચા, મોટર, ગાડા, મિલ, જીન, પ્રેસ આદિ મનગમતી વસ્તુઓ કાયમના માટે મૂકી દેવાનો અવસર અચાનક આવી લાગશે—

તે વખતે તારું કોણ?

માતા, પિતા, ભાઈ, બહેન, પત્ની, પુત્ર, પુત્રી, આદિના આનંદદાયક સહવાસ તમારે છોડવાની ફરજ પડશે—

તે વખતે તારું કોણ?

માન કે ન માન, પણ ત્રણ દુશ્મનો તારી પાછળ છળ જોતા ફરે છે રોગ, જરા અને મરણ—આ ત્રણમાંથી એકના ઝપાટામાં આવી ગયો, એટલે અભિમાનના ચૂરા થઈ જવાના, અહીંની સઘળી મહેનત ફોગટ થઈ જશે. માટે અંતરથી વિચાર—

તે વખતે તારું કોણ?

બુદ્ધિના ભંડાર! આ બધાનો જવાબ તને મોહની મૂંઝવણના કારણે ન સૂઝે, તો હું કહું છું! તે વખતે તારો સાથી એક ધર્મ છે. અન્ય કોઈ સાચું શરણ આપી શકે તેમ નથી. જીવન ઉજળું બનાવે, રોગ વખતે આર્તધ્યાન ભુલાવે, ઘડપણમાં હાડહાડ થવાનો અવસર ન આવે, અને સમાધિ સહિત મરી શકાય. આ બધી શક્તિ ધર્મમાં છે

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ધર્મની [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] છે

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] છે. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

આત્માના વિકાસ માટે ધર્મની આરાધના [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] છે. [illegible] [illegible] ધર્મ-આરાધનાના [illegible]
[illegible] [illegible] કે [illegible] [illegible] વિના [illegible] [illegible] [illegible].
તે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ધર્મની [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ...

૧૧. **હે ચેતન!** આ અસાર સંસારમાં અરિહંત, સિદ્ધ, સાધુ અને કેવલીભાષિત ધર્મ સિવાય સાચું શરણ કોઈ નથી. આ વાક્ય સત્ય કરી ભૂલીશ નહિ

૧૨. **હે ચેતન!** જીવનમાં તારા હાથે થયેલાં શુભ કાર્યોનું અનુમોદન અને અશુભ કાર્યોનો પશ્ચાત્તાપ કરી લઈ, અન્તિમ આરાધનાને સુધારી લેવાનું ભૂલીશ નહિ



૬. નિરંતર ત્રિભાષ્યા આપે સુંદર ભાવના

૧. [illegible]

૨. [illegible]

૩. [illegible]

૪. [illegible]

૫. [illegible]

૬. [illegible]

રાગમાં ભાન ભૂલી અનેક પાપો કરનારા બહુ ભૂલે છે. નાશવંત દેહથી સાચા ધર્મને સાધવો એ જ એનું ખરું ફળ છે.

૭. ઇન્દ્રિયોની ગુલામી, અતિશય ધનની કામના, ઉંધી માન્યતા અને અનાચારનું સેવન, ઘણાં પાપ બંધાવી આત્માને ભારે કરીને, સંસારસાગરના તળિયે પહોંચાડી દે છે.

૮ સન્માર્ગ-શ્રવણ, સંતસમાગમ, સદાચાર, સુંદર વિચાર, સહનશીલતા, સંતોષ, નમ્રતા, ઇન્દ્રિયદમન, બ્રહ્મચર્ય, વિવેક વગેરે ગુણો આવતા પાપને અટકાવી આત્માને તારનાર બને છે.

૯ કોઈ પણ જાતની ફળની ઇચ્છા વિના કરેલ તપથી [illegible] બળી જાય છે, તેથી આત્મા નિર્મળ બને છે.

૧૦ [illegible] પરમાત્માએ [illegible] ધર્મમાર્ગ [illegible] અને [illegible] પ્રકારની શાંતિ [illegible]

[illegible]

[illegible] શત્રુઓ પણ [illegible] [illegible], [illegible] મિત્ર. [illegible] [illegible] આનંદ [illegible] [illegible] પામો. [illegible] [illegible] [illegible] વધી [illegible] શાંતિ અનુભવો.

૧૪. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

૧૫. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] છે, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] શાંતિ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

૧૬. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] છે, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] છે.

[illegible]

ૐ

૧૭. આરાધના

[દરરોજ રાત્રે સૂતી વખતે નીચે પ્રમાણે ભાવના ભાવવી]

૧. ગયા ભવોમાં ભેગાં કરીને મૂકેલા પાપના સાધનો શરીર, ધન, કુટુંબાદિને ત્રિવિધે ત્રિવિધે વોસિરાવું છું.

૨. આ રાત્રિમાં ઊંઘમાં અચાનક દેહથી આત્મા છૂટી જાય તો, અત્યારે જે કાંઈ મારું કહેવાય છે તે–શરીર, સ્ત્રીપુત્રાદિ પરિવાર, પૈસા, મકાન, વેપાર, વસ્ત્ર અને બીજાં સાધનો સાથે મારે કાંઈ લેવાદેવા નથી. એ બધાની મમતા હું તજું છું.

૩. મહાકલ્યાણકારી, લોકમાં સર્વથી ઉત્તમ, શ્રી અરિહંત, સિદ્ધ, સુવિહિત મુનિ અને વીતરાગભાષિત ધર્મ, આ ચાર જ સંસારમાં સાચું શરણ આપનાર છે. એમનું ભાવપૂર્વક શરણ સ્વીકારું છું.

૪. જીવહિંસા, જૂઠ, ચોરી, મૈથુન, પરિગ્રહ, ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, રાગ, દ્વેષ, કજિયા, ખોટા કલંક દેવાં, ચાડી કરવી, સુખમાં હર્ષ, દુઃખ વખતે ખેદ, પારકી નિંદા, કપટ સહિત જુઠ, મિથ્યાત્વ, એ અઢારે પાપસ્થાનક જે નીચ ગતિમાં લઈ જનાર છે, મોક્ષમાર્ગમા આડા આવે છે. તે બધાંને મન, વચન અને કાયાથી દૂર કરું છું.

૫. શરીરાદિ સર્વ અનિત્ય છે. ધર્મ વિના સાચો આધાર કોઈ નથી. સંસાર સદાય દુઃખથી ભરેલો છે. હું

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

૯. ગયા ભવોમાં કે આ ભવમાં જે કાંઇ પાપ મનથી વિચાર્યું હોય, વચનથી બોલાયું હોય, કાયાથી કરાયુ હોય તેનો હું પશ્ચાત્તાપ કરું છું.

૧૦. જ્યાં સુધી જન્મ લેવા પડે ત્યાં સુધી, સર્વ દોષ-રહિત દેવ, આત્મલક્ષ્ય પ્રત્યે દોરનાર સદ્‌ગુરુ, સુંદર શાસ્ત્રનો અભ્યાસ, અને આત્મવિશુદ્ધિના લક્ષ્યપૂર્વક ધર્માનુષ્ઠાન, મને નિરંતર પ્રાપ્ત થાઓ!

૧૧. દુનિયાના સર્વ પ્રાણીઓ અધર્મથી બચો! સન્માર્ગમાં પ્રવૃત્ત થાઓ! સદ્‌બુદ્ધિ પામો! સંસારના ભયાનક દુઃખોથી બચીને પરમ શાંતિ પામો! પરમાત્મ શાસન પ્રત્યે અખંડ પ્રેમવાળા બની પરમ કલ્યાણ સાધો!



૧૧. આત્મ-ઔષધ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

આયુષ્ય બાંધતી વખતે આઠ બાંધે, અબાધા પૂરી કરે, આયુષ્ય બાંધ્યાં પ્રમાણે અન્ય ગતિમાં ચાલ્યો જાય. આ સંસારનો સનાતન ક્રમ, એમાં ફેરફાર કરવાની શક્તિ કોઇનામાં નથી. આત્માનો નાશ કદી નથી. જે શરીરને તું મારું મારું કહે છે ને માને છે તે તારું નથી. "પોપટ! પિંજર નહિ તારું, અંતે ઊડી જવું પરબારું." એ શરીરને આ જન્મમાં આવ્યો ત્યારે તું લાવ્યો ન હતો, જવાનો ત્યારે લઇ જઇ શકવાનો નથી. આ જન્મમાં આહારાદિ વડે તેં એને પોષ્યું છે, સાચવવા, વધારવા, ફૂલાવવા, પંપાળવા માટે એની પાછળ તેં ઓછી મહેનત નથી કરી.

વિચાર તો કર! કેટલું ખાધું? કેટલુ પીધું? કેટલુ પહેર્યું? કેટલું ઓઢયુ? કેટલુ ભોગવ્યુ? પોતે આ ભવમાં જ જેટલુ ખાધુપીધું છે તે બધાંનો ઢગલો તારી નજર સામે કરવામા આવે તો એમ જ થાય કે આપણે રાક્ષસ કરતાં પણ ભયંકર છીએ. આટલું કરવા છતાં શરીર તો દુર્જન મિત્ર જેવું જ છે. "ખાવામાં હુંશિયાર અને કામ કરવામાં નાદાર" એ એની હંમેશની કુટેવ છે.

શરીર કોઇ દિવસ આપણું થયુ નથી અને થવાનું નથી. એને જેટલી કુટેવો પાડવામાં આવશે, એટલી આત્માને ભારે થઈ પડવાની છે. શરીરના મોહમાં મૂંઝાઇ ભક્ષ્યાભક્ષ્યનું ભાન ન રાખવું એ આત્માની અધોગતિનો રસ્તો છે. શરીર સાથે નહિ આવે. અહીં જ પડયું રહેશે. બાળવાને લાયક જ રહેવાનુ. ગમે તેવી સંભાળ છતાં અશુભના ઉદયે

જેમાં વિવિધ [illegible] જ કરવાની. આ વિષયનાં [illegible]
[illegible] વિચારનાં જેવાં છે

*

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] આપણા જીવનમાં આવે તો જિંદગી [illegible] થઈ જાય

સ્કંદકમુનિના પાંચસો શિષ્યોનો પ્રસંગ વિચારો. પાંચસો શિષ્યના ગુરુ સ્કંદક આચાર્ય ભગવાનની પાસે આજ્ઞા માગે છે. ભગવાન મરણાન્ત ઉપસર્ગ આવશે એમ કહે છે. એનાથી ગભરાયા વિના પૂછે છે કે આરાધક થઈશું કે નહિ? ભગવાન કહે છે કે એક તમારા વિના બીજા બધા થશે. કાંઈ હરકત નહિ. બધાનું શુધરશે ને, મારું ગમે તે થાય. આ વિચારે દંડક દેશ તરફ વિહાર કરે છે. પાલક પ્રધાને રાજાને ખોટી રીતે ઉશ્કેર્યો. મુનિઓને મારવા લીધા. પાપી પાલકે ઘાણીમાં પીલવાનો આરંભ કર્યો. આ સમયે ગુરુ જે આરાધના કરાવે છે અને શિષ્યો જે આરાધના કરે છે તે વિચારતાં આત્માર્થી જીવની છાતી ગજ ગજ ઉછળે એમાં આશ્ચર્ય નથી. આવા પ્રસંગને એ મહાનુભાવોએ સોનાનો સમય માન્યો, કાયરપણું માત્ર ટાળી નાંખ્યું.

આવું સુંદર મરણ મહાભાગ્ય વિના આવે કે? ભવોદધિથી તારનાર ગુરુમહારાજ પાસે હોય, નિર્યામણા કરા-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

કુમારપાલ રાજા પ્રભુની સ્તુતિમાં એમ કહે છે કે મહાપુણ્યથી પરમાત્મા જેવા દેવ મળ્યા અને મોક્ષ માર્ગનો સાચો રાહ બતાવનાર શ્રી હેમચંદ્ર મહારાજ જેવા ગુરુ મળ્યા; મારે હવે શું બાકી છે? મેળવવા જેવું સઘળું પામી ચૂક્યો છું. માટે હું બીજી કશી માગણી કરતો નથી. પરંતુ હે પ્રભો! તમારા વચન ઉપર મને આ સંસારમાં રહું ત્યાં સુધી નિરંતર પ્રેમ હજો. આનું જ નામ ઉત્તમ માંગણી છે. હે ભગવાન મારું દુઃખ ટાળી નાખો. મને સુખ આપો, હું બહુ બહુ દુઃખી થઈ ગયો, હવે ચેન પડતું નથી, જીવવું આકરુ લાગે છે, મારો ઝટ છુટકારો કરો–આવી માગણીઓ તો હીન માગણી કહેવાય. પરમાત્માનો સેવક

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

આગમતણી અમિય ગુણકારી શ્રી જિનવાણી સાંભળતા ધન્નાનુ હૃદય ભેદાય છે, વૈરાગી બને છે. ચારિત્રની ભાવના થાય છે. ઘેર આવી માતાની આજ્ઞા માગે છે. સ્નેહના વશે માતા અને પત્નીઓને અતિ દુઃખ થવાથી વિલાપ કરે છે, અનેક મોહજનક વચનો બોલી તેનુ હૃદય ભેદવા અને વૈરાગ્ય ટાળવા પ્રયત્ન કરે છે.

વૈરાગ્ય અને મોહની આ લડાઈમાં વિવેક ધન્નાની તરફ હોવાથી વૈરાગ્ય જીતે છે, મોહને હારવું પડે છે. ધન્નાજીની પૂરી મક્કમતા જાણી માતા અને સ્ત્રીઓ "આ તો મહા વૈરાગી છે–પરાણે પ્રીતિ ન હોય" એમ વિચારી રજા આપે છે.

નગરનો રાજા પણ ઉત્સાહપૂર્વક દીક્ષાનો ઓચ્છવ કરે છે. અતિ આડંબરથી વરઘોડે ચડીને ધન્નો દીક્ષા લેવા જાય છે. પ્રભુ પાસે આવી સંયમ ગ્રહણ કરે છે.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

એને જ ભટકાવે છે, દીનતા એને જ વળગે છે. ટૂંકમાં એક અનુકૂળતા ઉપરનો પ્રેમ વધી જવાથી આત્મા ઘણી નીચી દશામાં આવી જાય છે.

ધન્ના મુનિરાજે ઘોર તપશ્ચર્યા કરી, શરીર સુકવી નાખ્યુ, ચૌદ હજાર મુનિમાં તપગુણે કરી અધિક ચડતા પરિણામે શ્રી વીર પરમાત્માએ શ્રેણીકરાજાની આગળ વખાણ્યા. ઉત્કૃષ્ટ આરાધના કરી નવ મહિના સુંદર ચારિત્ર પાળ્યુ. છઠ્ઠના પારણે આયંબિલ,તે પણ તદ્દન નીરસ, જેના પર માખી પણ ન બેસે એવું કસ વગરનુ લાવીને દેહને આધાર આપ્યો.

છેવટે એક મહિનાનું અનશન કરીને સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાનમાં તેત્રીશ સાગરોપમના આયુષ્યથી દેવપણે ઉપન્યા, ત્યાંથી ચવી મહાવિદેહમાં ઉત્પન્ન થઇ, મુક્તિમાં જશે. એવા મુનીશ્વરોનાં ગુણગાન કરતાં જીવન સફળ થાય, આત્મા પવિત્ર થાય.

હે આત્મન્! આવાં દૃષ્ટાંતો વિચારી, આર્તધ્યાનને આઘું કાઢ. નિર્મળ ધર્મધ્યાનની ધારામાં તલ્લીન બની જા. એમાં જ તું સાચું કલ્યાણ સાધી શકીશ. જગતની સઘળી વસ્તુ કરતાં શ્રી જિનેશ્વર દેવનો કિંમતી ધર્મ મલ્યો છે, હવે તારે શી ચિંતા છે? ભવોભવ એ પ્રભુના ચરણકમળની સેવાની માગણીનું ધ્યેય રાખજે તો તું સર્વત્ર શાંતિને જ પામીશ.

શ્રી જિન શાસન સદાકાળ જયવંતુ છે.

✻

૧૨. આત્મજ્ઞાનનાં ચિહ્નો

૧. આત્મજ્ઞાનનાં ચિહ્નો—[illegible]

૨. આત્મજ્ઞાનનાં ચિહ્નો—[illegible]

૩. આત્મજ્ઞાનનાં ચિહ્નો—[illegible]

૪. આત્મજ્ઞાનનાં ચિહ્નો—[illegible]

૫. આત્મજ્ઞાનનાં ચિહ્નો—[illegible]

૬. આત્મજ્ઞાનનાં ચિહ્નો—[illegible]

૭. આત્મજ્ઞાનનાં ચિહ્નો—[illegible]

૮. આત્મજ્ઞાનનાં ચિહ્નો—[illegible]

૯. આત્મજ્ઞાનનાં ચિહ્નો—[illegible]

એને જ ભડકાવે છે, હીનતા એને જ વળગે છે. ટૂંકમાં એક અનુકૂળતા ઉપરનો પ્રેમ વધી જવાથી આત્મા ઘણી નીચી દશામાં આવી જાય છે.

ધન્ના મુનિરાજે ઘોર તપશ્ચર્યા કરી, શરીર સૂકવી નાખ્યુ, ચૌદ હજાર મુનિમાં તપગુણે કરી અધિક ચડતા પરિણામે શ્રી વીર પરમાત્માએ શ્રેણીકરાજાની આગળ વખાણ્યા. ઉત્કૃષ્ટ આરાધના કરી નવ મહિના સુંદર ચારિત્ર પાળ્યુ. છઠ્ઠના પારણે આયંબિલ,તે પણ તદ્દન નીરસ, જેના પર માખી પણ ન બેસે એવું કસ વગરનું લાવીને દેહને આધાર આપ્યો.

છેવટે એક મહિનાનું અનશન કરીને સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાનમાં તેત્રીશ સાગરોપમના આયુપથી દેવપણે ઉપન્યા, ત્યાંથી ચવી મહાવિદેહમા ઉત્પન્ન થઇ, મુક્તિમાં જશે. એવા મુનીશ્વરોનાં ગુણગાન કરતાં જીવન સફળ થાય, આત્મા પવિત્ર થાય.

હે આત્મન્! આવા દષ્ટાંતો વિચારી, આર્તધ્યાનને આઘું કાઢ. નિર્મળ ધર્મધ્યાનની ધારામાં તલ્લીન બની જા. એમાં જ તું સાચું કલ્યાણ સાધી શકીશ. જગતની સઘળી વસ્તુ કરતાં શ્રી જિનેશ્વર દેવનો કિંમતી ધર્મ મલ્યો છે, હવે તારે શી ચિંતા છે? ભવોભવ એ પ્રભુના ચરણકમળની સેવાની માગણીનુ ધ્યેય રાખજે તો તું સર્વત્ર શાંતિને જ પામીશ.

શ્રી જિન શાસન સદાકાળ જયવંતુ છે.



૧૨. [illegible]

૧. [illegible]

૨. [illegible]

૩. [illegible]

૪. [illegible]

૫. [illegible]

૬. [illegible]

૭. [illegible]

૮. [illegible]

૯. [illegible]

૧૦. માનવજન્મ એટલે—[illegible] ગગનમાં અગણિત યોજન દૂર રહેલી શિવપુરીમાં મૂકી દેનાર એક દિવ્ય એરોપ્લેન.

૧૧. માનવજન્મ એટલે—અજ્ઞાનરૂપ ઘોર અંધકારમાં જ્ઞાનનો સુંદર પ્રકાશ ફેંકનાર [illegible] ઊંચા પાવરનો ગ્લોબ.

૧૨. માનવજન્મ એટલે—આધિ, વ્યાધિ અને ઉપાધિરૂપ ત્રિવિધ તાપમાં તપી રહેલા આત્માઓને શીતળ બનાવનાર એક જબ્બર પાણીનો ધોધ.

૧૩. માનવજન્મ એટલે—ભર મેદાનમાં મોહ-મલ્લને પછાડનાર એક મહાન યોદ્ધો.

૧૪. માનવજન્મ એટલે—કથીરસમ બની ગયેલા આત્માને કુંદનસમ બનાવનાર એક મોટો કીમયાગર.

૧૫. માનવજન્મ એટલે—નાના કે મોટા જગતના સમસ્ત પ્રાણીવર્ગને રક્ષા કરવા માટેનું બીડું ઝડપવાની હિંમત કરવા માટેનું એક અપૂર્વ ધામ.

૧૬. માનવજન્મ એટલે—દર્શન, (સમ્યક્ત્વ) જ્ઞાન અને ચારિત્રરૂપ રત્નોને ભરવા માટેનો સુંદર થાળ.

૧૭. માનવજન્મ એટલે—જિનપૂજા, ગુરુસેવા, જીવોની દયા, શુભ પાત્રમાં દાન, ગુણાનુરાગ અને આગમ-



૧૩. તેથી તને શું ?

૧. હે ચેતન! આખીયે દુનિયા તને મોટો સાક્ષર માનતી હોય તેથી તને શું? તારી [illegible] સાક્ષરતાનો આધાર સલામ ઉપર નહિ પણ તારા સદાચાર ઉપર નિર્ભર છે.

૨. હે ચેતન! [illegible] દુનિયાના ઢેર તારે ત્યાં હોય તેથી તને શું? તારા હાથે જેટલા દ્રવ્યનો સદ્વ્યય થયો હશે તેટલો જ તારી સાથે આવશે.

૩. હે ચેતન! ટેબલ ઉપર હાથ ઠોકી અને પ્લેટફોર્મ ઉપર પગ પછાડી ભિન્ન ભિન્ન અભિનયદ્વારા ગમે તેવા નાસ્તિકોના શિર ડોલાવનારો તું પ્રખર વક્તા હોય તેથી તને શું? તારું કલ્યાણ તો વીતરાગ ભગવાનની આજ્ઞાનો અમલ કરીશ ત્યારે જ થવાનું છે.

૪. હે ચેતન! તું ગમે તેવો મોટો સત્તાધીશ હોય તેથી તને શું? તારા શિરે ઝઝૂમતી કર્મસત્તાનો નાશ તો ધર્મસત્તાના શરણે જ્યારે જઈશ ત્યારે જ થશે.

૫. હે ચેતન! તારા મરણ બાદ તારા મનમાં ગમે તેટલાં બજારો બંધ રહે તેથી તને શું? તારા જીવનમા ચાલી રહેલો અધર્મનો બજાર બંધ ન થાય ત્યાં સુધી તારાં દુર્ગતિનાં દ્વાર બંધ થવાં મુશ્કેલ છે.

૬. હે ચેતન! દેખાવદાર, તાડના ત્રીજા ભાગ જેટલા

[illegible]

૭. હે ગૌતમ! [illegible]

૮. હે ગૌતમ! [illegible]

૯. હે ગૌતમ! [illegible]

૧૦. હે ગૌતમ! [illegible]

૧૧. હે ગૌતમ! [illegible]

[illegible]
[illegible] તે વેળા તું શું કરીશ?

૬. હે ચેતન! હમણાં તો તું [illegible] આવશે. તે વેળા તું શું કરીશ?

૭. હે ચેતન! હમણાં તને [illegible] રૂની ગાદી સિવાય નિદ્રા પણ આવતી નથી. પરંતુ ધર્મવિહીન જીવનના પ્રભાવે ફુટપાથ ઉપર આળોટવાનો વખત આવશે. તે વેળા તું શું કરીશ?

૮. હે ચેતન! હમણાં તો તું ટાઢ-તડકા, ભૂખ અને તૃષાના સામાન્ય કોટિના દુઃખોથી પણ અકળાઈ જઈ શક્ય પણ ધર્મ કરણી કરતો નથી. પરંતુ ધર્મવિહીન બનેલા તને તિર્યંચ અને નરકની ભીષણતમ અને અસહ્ય વેદના સહન કરવાનો પ્રસંગ આવશે, તે વેળા તું શું કરીશ?

૯. હે ચેતન! હમણાં તો તને પરમાર્થે એક કાણી પાઈ પણ વાપરતાં ટાઢિયો તાવ ચઢે છે, પરંતુ લૂંટારાઓનાં પંજામાં ફસાતા તને ખાલી ખાંખો બનાવી દેશે. તે વેળા તું શું કરીશ?

૧૦. હે ચેતન! હમણાં તો તુ જીભના ક્ષણિક સ્વાદમાં લટ્ટુ બની કંદમૂળ આદિ અભક્ષ્ય પદાર્થોને ખાતાં જીવદયાનો જરા પણ વિચાર કરતો નથી, પરંતુ પશુની ગતિમાં ઘાસ ખાવાનો દુઃખદ પ્રસંગ આવશે, તે વેળા તું શું કરીશ?

૬૧. હે ઈન્સાન! [illegible] ... [illegible] ... તેના જેવું શું કહેવાય?

૬૨. હે ઈન્સાન! [illegible] ... [illegible] ... તેના જેવું શું કહેવાય?

૬૩. હે ઈન્સાન! [illegible] ... [illegible] ... તેના જેવું શું કહેવાય?

૧૫. એ પણ પુણ્યનો જ પ્રભાવ છે.

૧. જ્યારે અનેકોને [illegible] પણ [illegible] મળતું નથી, જ્યારે તને [illegible] મળી રહે છે. હે ચેતન! એ પણ પુણ્યનો જ પ્રભાવ છે.

૨. કેટલાકોને ખાવાની [illegible] ટુકડો પણ મળતો [illegible] છે, જ્યારે તું અનેક રંગીન [illegible] પોશાકમાં મહાલે છે. હે ચેતન! એ પણ પુણ્યનો જ પ્રભાવ છે.

૩. જગતમા અનેક માનવીઓને પગે મુસાફરી કરવી પડે છે. જ્યારે તારે સમયસર આંગણામાં મોટર આદિ વાહનો ભોગવા માટે તૈયાર જ હોય છે. હે ચેતન! એ પણ પુણ્યનો જ પ્રભાવ છે.

૪. કેટલાકોને માગ્યુ પાણી પણ મળતું નથી, જ્યારે તને વણમાગ્યે દૂધ મળે છે. હે ચેતન! એ પણ પુણ્યનો જ પ્રભાવ છે.

પ જગતમાં સંખ્યાબંધ માનવીઓને પાપી પેટ ભરવા માટે અનેકોને સલામ ભરવી પડે છે, જ્યારે અનેકો તને સલામ ભરી રહ્યા છે. હે ચેતન! એ પણ પુણ્યનો જ પ્રભાવ છે.

૬. દુનિયામા અનેક માનવીઓ ડગલે અને પગલે સૌ કોઈની ઠોકરો ખાઈ રહ્યા છે, જ્યારે તું સૌથી ખમા

[illegible] છે. તે વિષયના [illegible] બધા મુદ્દાઓ પર પ્રકાશ છે.

૭. [illegible] તે વિષયના [illegible] બધા મુદ્દાઓ પર પ્રકાશ છે.

૮. [illegible] તે વિષયના [illegible] બધા મુદ્દાઓ પર પ્રકાશ છે.

૯. [illegible] તે વિષયના [illegible] બધા મુદ્દાઓ પર પ્રકાશ છે.

૧૦. [illegible] તે વિષયના [illegible] બધા મુદ્દાઓ પર પ્રકાશ છે.

૧૧. [illegible] તે વિષયના [illegible] બધા મુદ્દાઓ પર પ્રકાશ છે.

૧૨. [illegible]

પણ મરી જાય છે, જ્યારે તને દીર્ઘ આયુષ્ય પ્રાપ્ત થયું છે. **હે ચેતન! એ પણ પુણ્યનો જ પ્રભાવ છે.**

૧૩. અનેકોને અનેક પાસે યાચના કરવી પડે છે. જ્યારે તારે કોઈની પણ પાસે હાથ ધરવો પડતો નથી. **હે ચેતન! એ પણ પુણ્યનો જ પ્રભાવ છે.**

૧૪. કેટલાકો પોતાનું પેટ ભરવા પણ અસમર્થ હોય છે, જ્યારે તું અનેક આશ્રિતોનું પોષણ કરી રહ્યો છે. **હે ચેતન! એ પણ પુણ્યનો જ પ્રભાવ છે.**

૧૫. કેટલાકોને પાંચ રૂપિયા કમાવવા હોય તો નેવે નીચાં પાણી ઊતરે છે, જ્યારે તને વાતવાતમાં રોજના પાંચસો મળી રહે છે. **હે ચેતન! એ પણ પુણ્યનો જ પ્રભાવ છે.**

૧૬. કેટલાકોને રહેવા માટે નાનીશી ઝુંપડી પણ હોતી નથી, જ્યારે તારે રહેવા માટે મોટો મહેલ છે **હે ચેતન! એ પણ પુણ્યનો જ પ્રભાવ છે.**

૧૭. કેટલાકોને સુવા માટે સાદડી (ચટાઈ) પણ મળવી મુશ્કેલ છે, જ્યારે તું પાંચ મણ રૂની તળાઈમાં રોજ પોઢે છે **હે ચેતન! એ પણ પુણ્યનો જ પ્રભાવ છે.**

૧૮. ઘણા આત્માઓનું શરીર અને રૂપ-રંગ ઢંગધડા વિનાના હોય છે, જ્યારે તારું શરીર સુંદર બાંધાવાળું, દેખાવદાર અને રૂપાળું છે. **હે ચેતન! એ પણ પુણ્યનો જ પ્રભાવ છે.**

૧૮. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] પણ ગુણધર્મો જ પ્રમાણ છે.

૨૦. [illegible]
[illegible]
[illegible] પણ ગુણધર્મો જ પ્રમાણ છે.

૨૧. [illegible]
[illegible]
[illegible] પણ ગુણધર્મો જ પ્રમાણ છે.

[illegible]

[illegible]

૧૬. તે કર્મસત્તા શું તારા–મારા જેવાને છોડશે ખરી?

૧. પ્રથમ તીર્થંકર આદીશ્વર ભગવાનને જે કર્મ-સત્તાએ બાર મહિના સુધી આહારમાં અંતરાય નાંખ્યો. **તે કર્મસત્તા શું તારા–મારા જેવાને છોડશે ખરી?**

૨. જે કર્મસત્તાએ પ્રભુ મહાવીરને સાડા બાર વર્ષ સુધી ઘોર દુઃખ આપ્યાં તે **કર્મસત્તા શું તારા–મારા જેવાને છોડશે ખરી?**

૩. એક જ દિવસે સાઠ હજાર પુત્રોના મરણથી સગર ચક્રવર્તીને શોક–સંતાપની ગાઢ ઊંડી ખાઇમાં જે સત્તાએ પટક્યા **તે કર્મસત્તા શું તારા–મારા જેવાને છોડશે ખરી!**

૪. બત્રીસ હજાર મુકુટબદ્ધ રાજાઓ જેની સેવા ઉઠાવે છે, એવા સનત્કુમાર ચક્રવર્તીને જે કર્મસત્તાએ એકી સાથે સોળ રોગોથી ઘેરી લીધા, તે **કર્મસત્તા શું તારા–મારા જેવાને છોડશે ખરી!**

૫. રાવણ જેવા સમર્થ રાજવીની જે કર્મસત્તાએ ત્રણ ખંડની વિશાળ રાજ્યસત્તા ઘડીભરમાં ઝૂંટવી લીધી, **તે કર્મસત્તા શું તારા–મારા જેવાને છોડશે ખરી?**

૬. ન્યાયનિષ્ઠ અને ધર્મપ્રિય શ્રી રામચંદ્રજીને જે સત્તાએ ચૌદ વરસ સુધી વનવાસમાં રહેવાની અસહ્ય શિક્ષા દીધી, તે **કર્મસત્તા શું તારા–મારા જેવાને છોડશે ખરી?**

૧૩. જે સત્તાએ નળ રાજાને જુગારના વ્યસનમાં ફસાવી રાજ્યભ્રષ્ટ કરી અસહ્ય દુઃખો દીધાં, **તે કર્મસત્તા શું તારા–મારા જેવાને છોડશે ખરી?**

૧૪. જે સત્તાએ મુંજ રાજા પાસે ભીખ મંગાવી, **તે કર્મસત્તા શું તારા–મારા જેવાને છોડશે ખરી?**

૧૫. જે કર્મસત્તાએ કલાવતી જેવી સતીનાં કાંડાં (હાથ) કપાવ્યાં, **તે કર્મસત્તા શું તારા–મારા જેવાને છોડશે ખરી?**

માટે જ

રાજા–મહારાજા, શેઠ–શાહુકાર, તવંગર કે રંક, જ્ઞાની કે અજ્ઞાની સૌ કોઈએ તે સત્તાના અસહ્ય અને બેસિતમ જુલમમાંથી મુક્ત થવું હોય તો ધર્મસત્તાને શરણે જલદી આવી જવાની જરૂર છે.

卐

૧૭. [illegible] ધરાવતા છો

૧. [illegible] ધરાવતા છો.

૨. [illegible] ધરાવતા છો.

૩. [illegible] ધરાવતા છો.

૪. [illegible] ધરાવતા છો.

૫. [illegible] ધરાવતા છો.

૬. [illegible] ધરાવતા છો.

૭. [illegible] ધરાવતા છો.

૮. [illegible] ધરાવતા છો.

૯. [illegible] ધરાવતા છો.

૧૦. દાનેશ્વરી બનવાની ભાવના હોવા છતાં યાચક બનવું પડે છે, **માટે જ હજુ પરતંત્ર છો.**

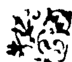
૧૧. શેઠાઈ પ્રિય હોવા છતાં યાચવું પડે છે, **માટે જ હજુ પરતંત્ર છો.**

ટૂંકમાં

તમોને જે જોઈએ છે તે મળે નહિ; અને નહિ જોઈતું તે આવીને ચોંટે છે, ત્યાં સુધી તમો કોઈ સત્તા પરતંત્ર જ છો.

તે સત્તાનું નામ કર્મસત્તા.

તે સત્તાને જ્યારે જમીનદોસ્ત કરશો ત્યારે જ તમારે ત્યા સાચું સ્વરાજ્ય આવશે.



૧૮. [illegible]

[illegible]

૧૦. વિદ્યાની સફળતા તેને કંઠાગ્ર કરી, મગજને ભારે કરી નાખવામાં નહિ, પરંતુ આચરણમાં તેને પાલન કરવામાં છે.

૧૧. બુદ્ધિ પામ્યાની સફળતા કોઈને ખાડામાં ઉતારવા માટે નહિ, પરંતુ બચાવવાની વિચારણામાં છે.

૧૨ અધિકાર પામ્યાની સફળતા હાથ આવે કોઈને છૂંદી નાખવા માટે નહિ, પરંતુ અવસર પ્રાપ્ત થયે અન્યના ઉપર ઉપકાર કરી દેવામાં છે

૧૩. બળ પામ્યાની સફળતા નિર્બળોને કચરી નાખવામાં નહિ, પરંતુ સબળોથી તેમનુ રક્ષણ કરવામાં છે.

૧૪. જ્ઞાન પામ્યાની સફળતા ફોગટ વાદવિવાદો કરવામાં તથા ઘમંડી બનવામાં નહિ, પરંતુ સદાચારી જીવન બનાવી અન્યના ઉપર જ્ઞાનનો પ્રકાશ નાખવામાં છે.



૧૯. [illegible] કેમ કહેવાય?

૧. [illegible]
[illegible] તો, [illegible] કેમ કહેવાય?

૨. [illegible]
[illegible] તો, [illegible] કેમ કહેવાય?

૩. [illegible]
[illegible] તો, [illegible] કેમ કહેવાય?

૪. [illegible]
[illegible] તો, [illegible] કેમ કહેવાય?

૫. [illegible]
[illegible] તો, [illegible] કેમ કહેવાય?

૬. [illegible] તો, [illegible] કેમ કહેવાય?

૭. [illegible]
[illegible] તો, [illegible] કેમ કહેવાય?

૮. [illegible]

૩૫. [illegible] ગતિ [illegible] ની [illegible] [illegible] ગતિ [illegible].

૩૬. [illegible] ની [illegible]

૩૭. [illegible] ની [illegible]

૩૮. [illegible] હિંદ [illegible] ની [illegible]

૩૯. [illegible]

૪૦. [illegible] ની [illegible]

૪૧. [illegible] ની [illegible]

૪૨. [illegible] ની [illegible]

૪૩. [illegible] ની [illegible]

૪૪. [illegible]

૪૫. [illegible]

૪૬. [illegible]

૪૭. [illegible]

૪૮. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

૩૬. દુઃખો તો આત્માના જ અંગ છે.

૩૭. નમવાનું મન થાય તો ધરતી અને ગુરુજનોને જ નમજો.

૬૧. આવી આગાહીઓ.

૧. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આવ્યો [illegible].

૨. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આવ્યો [illegible].

૩. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આવ્યો [illegible].

૪. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આવ્યો [illegible].

૫. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

૬. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આવ્યો [illegible].

૭. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આવી [illegible].

૮. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આવી [illegible].

૯. [illegible] [illegible] [illegible] આવી [illegible].

૧૦. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આવી [illegible].

૧૧. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

૧૨. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

નામના દુર્ગુણો એ જ **સાચી નામોશી.**

૧૩. અંતરના મલિન વિચારો એ જ **સાચી કાળાશ.**

૧૪. સમ્યગ્જ્ઞાનનું અર્પણ કરવું એ જ **સાચું દાન.**

૧૫. ગમે તેવા સંજોગોમાં પણ ન્યાયના માર્ગથી ચલિત ન થાય એ જ **સાચો ધીર.**

૧૬. રાગ અને દ્વેષ એ જ આત્માના **સાચા શત્રુઓ.**

૧૭. ગુરુનો જોગ સ્વાધીન હોવા છતાં જે ધર્મના વચનોને નથી સાંભળતો એ જ **સાચો ધીઠ.**

૧૮. અપકારીના ઉપર પણ ઉપકાર કરવો એ જ **સાચી સજજનતા.**

૧૯. રાત અને દિવસ વિષયોમાં રક્ત રહેનાર એ જ **સાચો અંધ.**

૨૦. પારકાની નિંદા કરે એ જ **સાચો ધોબી.**

૨૧. પરના ગુણોને ગ્રહણ કરનારો અને પોતાના અવગુણોને જોનારો એ જ **સાચો દ્રષ્ટા.**

૨૨. વિનય અને વિવેક વિનાનો મનુષ્ય એ જ **સાચો પશુ.**

૨૩ ચંચળ લક્ષ્મીનો છૂટે હાથે સદુપયોગ કરવો એ જ લક્ષ્મી પામ્યાની **સાચી સફળતા.**

૨૪. દર્દીઓના દર્દને દફનાવવા માટે બેદરકાર રહેનારા અને પૈસાથી ખીસા ભરનારા વૈદ-ડૉકટરો એ જ **સાચા યમરાજો.**

આપવાનાં પુષ્પો

૨૮. [illegible] [illegible] [illegible] અને [illegible] [illegible] ૨૯
[illegible] [illegible] [illegible] સાચી [illegible].

૨૯. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] સાચી [illegible].

૩૦. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] આપ્યું પાછું.

૩૧. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] સાચી [illegible].

૩૨. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] સાચી [illegible].

૩૩. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] સાચી
[illegible] [illegible].

૩૪. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] સાચી [illegible].

૩૫. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] સાચી [illegible].

૩૬. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

૩૭. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

૩૮. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

૪૮. [illegible] કે જ આવ્યો [illegible]

૪૯. [illegible] કે જ આવ્યો [illegible]

૫૦. [illegible] અને [illegible] કે જ આવી [illegible]

૫૧. [illegible] કે જ [illegible] ([illegible]).



૨૨. તે જ સાચું જ્ઞાન

૧ મનુષ્યોને વિનયી, વિવેકી, નમ્ર અને દયાળુ બનાવે તે જ સાચું જ્ઞાન.

૨. ઉદ્ધતાઈ, અક્કડાઈ, સ્વચ્છંદતા અને નિર્દયતાને દૂર હઠાવે તે જ સાચું જ્ઞાન.

૩. શરીર અને આત્માની ભિન્નતાનું ભાન કરાવે તે જ સાચું જ્ઞાન.

૪. શરીર નાશવાન છે, અને આત્મા અવિનાશી છે, એવું જ્ઞાન પેદા કરે તે જ સાચું જ્ઞાન.

૫. આત્મા પોતે જ શુભ–અશુભ કર્મોનો કર્તા અને ભોક્તા છે, એ સિદ્ધાન્તને જે સમજાવે તે જ સાચું જ્ઞાન.

૬. ઈશ્વર બનાવનાર નથી પરંતુ ઈશ્વર બતાવનાર છે, એ માન્યતાને ધારણ કરાવે તે જ સાચું જ્ઞાન.

૭. પૌદ્ગલિક ઉન્નતિ તરફ કૂચ કરતી જનતાને આત્મોન્નતિનો સત્ય રાહ બતાવે તે જ સાચું જ્ઞાન.

૮. માનવભવની મહત્તા ભોગને નહિ પણ ત્યાગને જ આભારી છે : આ નક્કર સત્યનું ભાન કરાવે તે જ સાચું જ્ઞાન.

૯. ઇર્ષ્યા–અગ્નિમા રાત અને દિવસ બળી રહેલા અને વિષયવિકારોની ભઠ્ઠીમાં ભૂંજાઈ રહેલા માનવીઓને શાન્તિ અર્પણ કરે તે જ સાચું જ્ઞાન.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

છે, આ સિદ્ધાન્તમાં સંપૂર્ણ વિશ્વાસ પેદા કરી આપે **તે જ સાચું જ્ઞાન.**

૨૦. સત્તા અને સંપત્તિનો સદુપયોગ કરતાં શીખવે **તે જ સાચું જ્ઞાન.**

૨૧. પતિની ખાતર જન્મદાતા માતા-પિતાને જુદા રાખવાની નીચ (હલકટ) કાર્યવાહી ન કરાવે **તે જ સાચું જ્ઞાન.**

૨૨. દુરાચારની દુષ્ટતા અને સદાચારની શ્રેષ્ઠતાને સમજાવે **તે જ સાચું જ્ઞાન.**

૨૩. આ લોકમાં જ માત્ર ઉપયોગી થઇ શકે તે બધું જ્ઞાન મિથ્યાજ્ઞાન છે, એવી માન્યતા પેદા કરે **તે જ સાચું જ્ઞાન.**

૨૪. સંસારનાં સમસ્ત બંધનોમાંથી હું મુક્ત થઇશ એવા મનોરથો ઉત્પન્ન કરાવે **તે જ સાચું જ્ઞાન.**

૨૫. ઘોડા સાથે ગધેડાની, કસ્તૂરી સાથે કાદવની અને હીરા સાથે પથ્થરની સરખામણી કરવાની મૂર્ખાઇ ન કરાવે **તે જ સાચું જ્ઞાન.**

૨૬. ત્યાગ ધર્મ સિવાય કોઇની પણ મુક્તિ થઈ નથી, અને થશે પણ નહિ, આ સિદ્ધાન્તમાં સંપૂર્ણ શ્રદ્ધા ધરાવે **તે જ સાચું જ્ઞાન.**

૨૬. સદાચાર અને દુરાચારનો ભેદ

૧. સદાચાર એ સોનું છે, જ્યારે દુરાચાર એ કથીર છે.

૨. સદાચાર એ સ્વર્ગની ચાવી છે, અને દુરાચાર એ નરકનું દ્વાર છે.

૩. સદાચાર એ સુખનો ખજાનો છે, અને દુરાચાર એ દુઃખનો ડુંગર છે.

૪. સદાચાર એ દૈવી જીવન છે, અને દુરાચાર એ પશુજીવન છે.

૫. સદાચાર એ જ્ઞાનની જ્યોત છે, અને દુરાચાર એ અજ્ઞાનતાનો ઘોર અંધકાર છે.

૬. સદાચાર એ સાચી શ્રીમંતાઈ છે, અને દુરાચાર એ ખરી દરિદ્રતા છે.

૭. સદાચાર એ સાચું ભૂષણ છે. અને દુરાચાર એ ખોટું દૂષણ છે.

૮. સદાચાર એ આત્માની શુદ્ધિ છે અને દુરાચાર એ આત્માની અશુદ્ધિ છે.

૯. સદાચાર એ સાચી મિત્રતા છે અને દુરાચાર એ શત્રુતા છે.

૧૦. સદાચાર એ જીવનનો સાચો શણગાર છે અને દુરાચાર એ જીવનને અધોગતિએ લઈ જનાર છે.

૧૧. સદાચાર એ [illegible] છે અને દુરાચાર એ [illegible] છે.

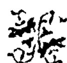
૧૨. સદાચાર એ સાચો વળાવો છે અને દુરાચાર એ પાકો લૂંટારો છે.

૧૩. સદાચાર એ શાહુકારી છે અને દુરાચાર એ નાગાઈ છે.

૧૪. સદાચાર એ સદ્ગતિની સુંદર સડક છે અને દુરાચાર એ દુર્ગતિનો ખાડો છે.

૧૫. સદાચાર એ સુંદર મિત્ર છે અને દુરાચાર એ ભયંકર દુશ્મન છે.

૧૬. સદાચાર એ સાચી માણસાઈ છે અને દુરાચાર એ માણસાઈનું લીલામ છે.



[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

નિયમોને પણ એ મજબૂત બનાવવાની જરૂર છે. તે બંધનોને શિથિલ કરનાર આચરણાને પાપનાશ છે

૮. જૂના જૂના ઇતિહાસોની શોધખોળ કરનાર આપણે હું ક્યાં હતો, ક્યાંથી આવ્યો, ક્યાં જઈશ, મારું પરિભ્રમણ ક્યા કારણે છે, એમ પોતાના ઇતિહાસની પણ શોધખોળ કરવા પ્રયત્ન કરવાની જરૂર છે.

૯. કોઈ ચીજની અછતનો અને ગરજાળુ ઘરાકની ગરજનો લાભ ઉઠાવી તે વસ્તુના મોંમાગ્યા દામ લેવા એ પણ એક જાતની અનીતિ છે.

૧૦. નટભવન, અરીસાભવન અને હસ્તિસ્કંધઆરોહણ એ કાંઈ મોક્ષમાર્ગના સાધનો નથી, પણ તેના શાશ્વત અને સાચા સાધનો સમ્યગ્જ્ઞાન અને સમ્યગ્ચારિત્ર જ છે.

૧૧. મુનિના નામનો અને વેષનો મોહ રાખનારાઓને તેને અનુકૂળ ચારિત્રપાલનનો અને શક્ય આજ્ઞાના પાલનનો પણ મોહ રાખવો જરૂરી છે.

૧૨. પર પંચાતની પટલાઇ કરવામાં આજ સુધી ઘણું ગુમાવ્યુ, હવે તો પોતાના આત્માની પંચાત કરવામાં મળેલી સુંદર તકનો ઉપયોગ કરવો એ જ ડહાપણ ભરેલુ છે.

૧૩ રામરાજ્યની સ્થાપના કરવાની ભાવનાવાળાઓએ લાખો વર્ષ પહેલાંની સંસ્કૃતિને અપનાવવી પડશે અને ....જની સંસ્કૃતિને ભગાડવી પડશે.

૧૮. ગોરવર્ણની છાપથી કોઈપણના નિબંધમાં પણ [illegible] સમજ ગઈ. પણ તે જ [illegible] છાપથી [illegible] જેવા [illegible] તો તે પોતાના હિતને સમજી [illegible] ગુલામી [illegible] માટે હિન્દુસ્તાનને મજબૂત બનવાની જરૂર છે.

૧૯ આ સંસ્થાઓ પરદેશમાં અને પરદેશમાંથી [illegible] પ્રતિબંધ કરી દેવા [illegible] તે પ્રતિબંધ [illegible] કરવા માટેના [illegible] ઉપાયો [illegible] કર્યા છે.



૨૫. આટલું તો જરૂર કરો

૧. માને લગનનો ત્યાગ કરજો. પણ જ્ઞાન દેવાના લગનને કદી છોડશો નહિ

૨. બધાંનો લોભ છોડજો પણ ધર્મના લોભી તો જરૂર બનજો.

૩ કોઈથી ડરશો નહિ પણ અપકૃત્યથી તો ડરતાં જ રહેજો.

૪. પારકી વસ્તુ છીનવી લેવાની દુષ્ટ ભાવના થાય ત્યારે પાંગળા બનવાનુ પસંદ કરજો.

૫. વિકાર દૃષ્ટિથી રૂપરંગ નીહાળવામા જ રાત અને દિન રક્ત રહેનારી ચક્ષુની પ્રાપ્તિ કરતા અંધાપો વધુ હિતકર છે એમ માનજો.

૬. બધી વાતે સતોષી બનજો પરન્તુ ધર્મક્રિયા કરવામાં અસંતોષી રહેજો.

૭. કોઈનુ ભલુ ન થાય તો તેનો બહુ વાંધો નહિ પણ બુરું તો કોઈનુ કરશો જ નહિ

૮. ધર્મ થાય એટલો કરજો પરતુ તે કરનારાઓના માર્ગમાં અંતરાયરૂપ બની કાંટા તો કદિ નાખશો નહિ.

૯. કોઈના ગુણાનુવાદ કરવાનું ન બને તો ભલે પરંતુ કોઈના અવર્ણવાદ (નિંદા) તો કદી કરશો નહિ.

૧૦. દેવ, ગુરુ અને ધર્મની ભક્તિ થાય એટલી કરજો પરંતુ તેમની કુભક્તિ કરવાની મૂર્ખાઈ કદી કરશો નહિ.

તરવા માટે અને શિવસુંદરીને વરવા માટે આજ સુધી મેં શું શું કર્યું, એનો કદી વિચાર કર્યો છે?

(૮) તારી બે આંખો મીંચાયા પછી બધું જ અહીં રહી જવાનુ છે, તો પછી મારું મારું કરી શા માટે તું મૂંઝાઈ રહ્યો છે, એનો કદી વિચાર કર્યો છે?

(૯) ઘઉ અને કાંકરા બન્ને ભેગા હોય છે તેમાંથી ઘઉંને રાખી કાંકરાને ફેંકી દઉં છું, પણ અનેક ગુણોમાંથી અવગુણ શા માટે ગ્રહણ કરું છું? એનો કદી વિચાર કર્યો છે?

(૧૦) માનવભવની મહત્તા ત્યાગથી જ છે, તો પછી તેને ભોગોમાં શા માટે વેડફી નાંખવો જોઈએ. એનો કદી વિચાર કર્યો છે?

(૧૧) તપ, જપ, ક્રિયાકાંડ તો ઘણાં જ કર્યાં. પણ મનનો મેલ હઠાવવા કેટલો પ્રયત્ન કર્યો. એનો કદી વિચાર કર્યો છે?

(૧૨) દુનિયાના સમસ્ત કાર્યોમાં મનને મક્કમ બનાવાય છે, પણ ધર્મકાર્યોમાં તેને કેમ નિર્બળ બનાવી દેવાય છે, એનો કદી વિચાર કર્યો છે?

(૧૩) બે આંખનો અંધાપો જેટલુ નુકશાન નથી કરતો તેના કરતાં કંઈક ઘણુ નુકસાન અજ્ઞાનતાનો અંધાપો કરી રહ્યો છે, એનો કદી વિચાર કર્યો છે?

(૧૪) વિષયોના ભોગવટામાં હમણા તો લહેર માલમ પડે છે. પણ પાછળ તેનો કેર કેટલો છે. એનો કદી વિચાર કર્યો છે?

●●

૨૯. [illegible] અને તેનાં [illegible]

[illegible]

ઇંદ્રિયોરૂપી ઘોડાઓને મજબુત બાંધનાર જો કોઈ જબરજસ્ત લગામ હોય તો તે માત્ર જ્ઞાન જ છે.

The great aim of education is not know ledge but action

શિક્ષણ લેવાનો મુખ્ય હેતુ જ્ઞાન નથી પણ આચરણ છે.

નિષ્ફળ જવાના ભયથી જે ડરતા નથી તેને પોતાના કાર્યમાં જરૂર ફતેહ મળે છે.

ચન્દનના (સુખડ) ભારને વહન કરનારો ગર્દભ ચંદનનો ભાગી નથી, પરન્તુ ભારનો જ ભાગી થાય છે તે જ મુજબ ચારિત્ર વિનાનો જ્ઞાની માત્ર જ્ઞાનનો જ ભાગી થાય છે. પરંતુ સદ્ગતિનો ભાગી થતા નથી.

કોઈ માણસ તમારે ત્યાં વ્યાજ વગેરેની વાતચીત કર્યા વિના રૂપિયા મૂકી જાય તો તેને વ્યાજ મળતુ નથી. તેમ જગતના ભક્ષ્ય ચાગર તો અભક્ષ્ય પદાર્થોને નહિ ખાવાની પ્રતિજ્ઞા ધારણ નહિ કરે ત્યા સુધી તેનુ પાપ આવ્યા જ કરે છે, અને પુણ્ય મળતુ નથી.



૨૮. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

૫. બોલનારના શબ્દો, મગજની [illegible] જેવા [illegible], [illegible] [illegible] નીકળે [illegible] પણ જ હોય. પરંતુ તેની પાછળ જો લાગણી અને સાચુંપણાની [illegible] ન હોય તો, [illegible] વિનાના વાજાં બરાબર છે.

૬. સાકર અને શેરડીની મધુરતાને પણ મહાત કરે એવી, અને શ્રોતા ઉપર જાદુ જમાવી વિવિધ અભિનયવાળી વ્યાખ્યાનવાણી માત્ર લોકરંજન માટે તેમ જ પ્રખરવક્તા કહેવડાવવા માટે જ હોય, પરંતુ વાણી પ્રમાણે જરા પણ વર્તતા જો ન હોય, તો એ વ્યર્થ બકવાસ બરાબર છે.

૭. One rate (એક જ ભાવે) અત્રે સુંદર અને સ્વાદિષ્ટ ભોજન મળે છે. ચોખ્ખા, ભેળસેળ વિનાના ઘીની એક જ ભાવની દુકાન આદિનાં લગાવેલાં પાટિયાં માત્ર હૈયાંના ફૂટા અને અક્કલના બુઠા ઘરાકોને ફોસલાવવા પુરતાં જ લટકતા હોય, પણ અંદર લખેલા માલથી બિલકુલ જુદોજ માલ હોય તો તે વેપાર નથી, પણ ચોરી જ છે.



[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(૯) ધન, હોદ્દો અગર સત્તાથી સંતોષ કદી ઉત્પન્ન થવાનો નથી. પરંતુ જે સમયે જે વસ્તુ મળી રહે તેમાં જ ખુશ રહેનારા અને અલ્પ વૈભવોમાં પણ આનંદ માનનારા અને પોતાની પાસે જે કાંઈ છે તેને સર્વસ્વ સમજનારા જ સાચા સંતોષી છે.

(૧૦) કોઇને પણ પોતાની ટીકા પસંદ નથી. દરેકને પોતાની વસ્તુ હોય તેના કરતાં વધુ કિંમતવાળી માલમ પડે છે. સાચી પણ કડક ટીકા મનુષ્યના સંબંધોમાં ખલેલ પહોંચાડે છે, માટે બોલવામા બહુ કડક બનો નહિ.

(૧૧) જ્યાં સુધી તમો એકબીજાના ખભે-ખભા, હાથે-હાથ અને પડખું પકડીને ઊભા રહેશો ત્યાં સુધી તમોને કોઇપણ, ઇજા અગર નુકસાન કરી શકશે નહિ. ભેગા છો ત્યાં સુધી જ શાંતિ અને સલામતી છે; પણ એક વખત જો જુદા પડયા તો જરૂર તમો જમીનદોસ્ત થઇ જશો.

(૧૨) એટલું યાદ રાખજો કે આ જગત ભય, મુસીબત અને નિરાશાથી ભરેલુ છે, પરંતુ હિંમત રાખો તો તમો સહીસલામત છો.

(૧૩) યાદ રાખજો કે આ જગત એક અરીસો છે, જેમાં તમારાં સારા અગર બૂરા કાર્યો દેખાઇ આવે છે.

(૧૪) યાદ રાખો કે દુ:ખો, બેચેની અને દિલગીરી એ જીવનનાં પ્રતિબિંબો છે.

(૧૫) જો તમો કાંઇ ન આપી શકતા હો તો સૌ પ્રત્યે અંત:કરણપૂર્વક સહાનુભૂતિ તો જરૂર દર્શાવો.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(૨૫) [illegible] ને જ્યારે આવે છે.

(૨૬) થોડું બોલવું એનું નામ ડહાપણ નથી પરંતુ જ્યાં જેટલું જોઈએ તેટલું બોલવામાં ડહાપણ તેનું જ નામ ડહાપણ.

(૨૭) કોઈની ભૂલ તરફ તમે હસો નહિ, કારણ કે તમારી ભૂલ પણ બીજાને માટે વધુ હાસ્યને પાત્ર હશે.

(૨૮) શ્રદ્ધા માણસને મજબૂત બનાવે છે. માટે તમારા કાર્યમા તથા તમારી જાતમા શ્રદ્ધા રાખો

(૨૯) કોઈપણ વસ્તુ અશક્ય નથી; 'અશક્ય' એ વિશેષણ કાયર માણસના શબ્દકોષમાં છે, બીજે ક્યાંય નથી.

(૩૦) મોટી મોટી વાતો કરવા કરતાં થોડુંક પણ કરી બતાવવાની કિંમત ઘણી જ છે.

(૩૧) વિનાશી શરીરની ખબર પૂછનારા તો ઘણા મળશે, પણ અવિનાશી આત્માની ખબર પૂછનારા કોઈ વિરલા જ હોય છે.

(૩૨) સત્તા અગર સુવર્ણથી ભવસાગર તરાતો નથી, પણ ત્યાગથી ભવસાગર તરાય છે.

(૩૩) સદાચારી બનવાની બીજાને સલાહ આપવી એ સહેલુ છે, પરંતુ પોતે સદાચારી બનવું એ વધારે મુશ્કેલ છે.

卐

૩૨. [illegible]

[illegible]

અજ્ઞાનરૂપ અંધકારમાં અથડાયા કરીશ? સદ્‌ગુરુનો સંગ કરી જ્ઞાનરૂપી ગંગામાં સ્નાન કરી પાપોથી મલીન બનેલા તારા આત્માને નિર્મળ બનાવવા પ્રયત્નશીલ બન!

હે ચેતન! કદાચ પ્રબળ અંતરાયના કારણે તું ધર્મકરણી ન કરી શકે તો બહુ ચિંતા કરવા જેવું નથી, પરંતુ તારા હાથે એક પણ અધર્મનું કાર્ય જાણે અજાણે ન થઈ જાય તેનો ખૂબ ખ્યાલ રાખજે. હે જીવ! આ સંસારની ખોટી મોહ-જાળમાં ફસાઈ ભાનભૂલો બની જો સુંદર ભાવના ભાવી જીવનને ધર્મથી ઓતપ્રોત ન બનાવ્યુ તો સમજી લેજે કે દુર્ગતિનો મહેમાન બની અનેક દુઃખોનો તું ભાગી થઈશ અને પછી પશ્ચાત્તાપનો પાર રહેશે નહિ.

સર્વ આત્માઓ પૂર્વે કરેલાં પોતાના શુભ–અશુભ કર્મોના અનુસારે જ સુખદુઃખના ફળનો વિપાક પ્રાપ્ત કરે છે. અપરાધમાં અગર તો ગુણમાં અન્ય તો નિમિત્ત માત્ર જ થાય છે.

સંપત્તિમાં આનંદ નહિ માનવો, કારણ કે, તે પૂર્વના પુણ્યનો નાશ કરે છે; અને આપત્તિમા ખેદ ન કરવો, કારણ કે તે પૂર્વના પાપનો નાશ કરે છે.

દુઃખના સમયમાં આપઘાત આદિ કરવાની અજ્ઞાન ચેષ્ટા નહિ કરતાં ધર્મ કાર્યોમા ખૂબ પરાયણ રહેવાની જરૂર છે. આપત્તિઓને હઠાવનાર ધર્મ સિવાય કોઈ પણ બીજી ઔષધિ નથી, એ હૃદય પર કોતરી રાખવાની જરૂર છે.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

તમારી જાતને શાન્તિમાં રાખવા ઇચ્છતા હો તો પારકી પણ શાન્તિને [illegible] તેઓના આરામ [illegible] કરશો નહિ.

ધનની પાછળ જ ગાંડા-ઘેલા બનેલા અને તેને જ સર્વસ્વ માનનારા માનવીઓ પાસે ધર્મની અને નીતિની આશા રાખવી વ્યર્થ છે.

ગુણી પુરુષોના ગુણગાન ગાવામાં અને સાંભળવામાં જેની જીહવા અને કર્ણ સજ્જ રહે છે, તથા અન્યને સુખી દેખી જેના હૃદયમાં ઇર્ષા-અગ્નિની આગ ભભૂકતી નથી તેવા જ આત્માઓ માનવજીવનની સફળતા કરી શક્યા છે.

દુઃખીઓના દુઃખને દૂર કરવામાજ તન, મન અને ધનનો ઉપયોગ કરનારા તથા અધર્મીને પણ ધર્મી બનાવવાની ધગશવાળા પરોપકારરસિક આત્માઓ સાચા દયાળુ હોઇ જગતને આશીર્વાદરૂપ બની શકે છે.

બીજાના અવગુણોને જોવાની કુટેવ બંધ કરવી હોય તો પોતાના અવગુણોને જોવાની શરૂઆત કરો.

ત્યાગી ન બનાય તો ખેર, પરંતુ ત્યાગીના અને ત્યાગના પક્ષપાતી બનવાનું કદી છોડશો નહિ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

વિપાક ભોગવવાના અવસરે સામું જોનારા અને બચાવ નારા કોઇ નહિ મળે

હિતશિક્ષાને સાંભળતાં જેનો આત્મા ક્રોધાતુર થાય તો સમજવું કે તેની ભાગ્યદશા પરવારી ગઈ છે.

હે મૂર્ખ ! સુખે બેસે છે, સુખે સૂએ છે, સુખે ખાય છે. સુખે પીએ છે; પણ પરલોકમા પુણ્ય વિના તારા શા હાલ થશે તેનો જરા શાંત ચિત્ત વિચાર કર.

ઉદાર બનો પણ ઉડાઉ બનશો નહિ. કરકસરીયા બનજો પણ કંજૂસ બનશો નહિ સ્વતંત્ર બનજો પણ સ્વચ્છંદી બનશો નહિ

જે વખતે જે વસ્તુ મળી રહે તેમાં જ સંતોષ માની તેનાથી ચલાવી લેવાની ટેવ પાડજો કે જેથી ભવિષ્યમાં દુઃખી થવાનો પ્રસંગ ન આવે

સાચું અને ખોટું એ બેના મિશ્રણમાં ખોટાને કાંઈ ગુમાવવાનું હોતું નથી. ગુમાવવાનું તો સાચાને જ છે.

તેનો જ જન્મ સફળ ગણાય છે, તેનાથી જ આ પૃથ્વી વિભૂષિત છે કે જે અપકારીનું પણ પ્રસંગે ભલું કરવાનું ચૂકતો નથી.

તમારા માર્ગમાં કોઈ દુર્જન કાંટા નાંખે તો તેના બદલામા તું ફૂલ બિછાવી સજ્જનતાની કોટિમા તારું નામ નોધાવવાનુ ભૂલતો નહિ

અહિંસા, સંયમ અને તપ એ જન્મમરણના રોગને દૂર કરનારા શ્રેષ્ઠ ઔષધ છે

[illegible]

[illegible]

[illegible]

આ પ્રમાણે એક એક ઉપવાસની વૃદ્ધિએ દશ ગુણ વર્ષો વધારતા જવું. નરકનાં ઘોર દુઃખોના ભોગવટાથી જે કર્મો ખપે છે; તેટલાં કર્મોનો ઉપર જણાવેલ તપસ્યા કરવાથી ચૂરો થઈ જાય છે. માટે સુજ્ઞ સ્ત્રી-પુરુષોએ યથાશક્તિ વ્રત-નિયમો કરવા તથા કર્યા પછી તેનું પાલન કરવા ઉદ્યમશીલ બનવું. રોજ નહિ બને તો પર્વ-તિથિએ પણ શક્તિ મુજબ પચ્ચખ્ખાણ કરવા ભૂલવું નહિ.



૬૬. જાતનું નથી તેમ ન જાણો.
પણ કશાનું નથી તેમ જાણો.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

નિદ્રા, કુથલી અને ગપ્પાસપ્પાં મારવાનો સમય મળે છે તો શું ૪૮ મિનિટનું એક સામાયિક કરવાનો સમય નથી મળતો?

પાંચ-પચ્ચીશનો પગાર આપનાર શેઠની આજ્ઞા અડધી રાતે ઉઠાવવા તૈયાર થાઓ છો, તો શું દેવ અને ગુરુઓની આજ્ઞાઓનું શક્ય પાલન ન થાય?

સુપરટેક્સ, ઈન્કમટેક્સ, અને વૉટરટેક્સ આદિ અનેક ટેક્સોના પૈસા ખુશીથી ભરાય છે, તો પછી ધર્માદા ખાતાના લાગાઓ આપવામાં કેમ આનાકાની થાય છે?

આથી એ સિદ્ધ થાય છે કે સંસારની અનેકવિધ ક્રિયાઓ થાય છે તેમ ધર્મની ક્રિયાઓ પણ કરવી હોય તો થઈ શકે છે. માટે જ કહેવું પડે છે કે બનતું નથી એમ નહિ બોલો, પણ કરવુ નથી એમ બોલો.



[illegible]

નિંદા, કુથલી અને ગપ્પાંસપ્પાં મારવાનો સમય મળે છે તો શું ૪૮ મિનિટનું એક સામાયિક કરવાનો સમય નથી મળતો ?

પાંચ-પચ્ચીશનો પગાર આપનાર શેઠની આજ્ઞા અડધી રાતે ઉઠાવવા તૈયાર થાઓ છો, તો શું દેવ અને ગુરુઓની આજ્ઞાઓનું શક્ય પાલન ન થાય ?

સુપરટેક્સ, ઈન્કમટેક્સ, અને વૉટરટેક્સ આદિ અનેક ટેક્સોના પૈસા ખુશીથી ભરાય છે, તો પછી ધર્માદા ખાતાના લાગાઓ આપવામાં કેમ આનાકાની થાય છે ?

આથી એ સિદ્ધ થાય છે કે સંસારની અનેકવિધ ક્રિયાઓ થાય છે તેમ ધર્મની ક્રિયાઓ પણ કરવી હોય તો થઈ શકે છે. માટે જ કહેવું પડે છે કે બનતું નથી એમ નહિ બોલો, પણ કરવું નથી એમ બોલો.



૬ રાજા હો કે રંક હો. ગમે તે હો. પરંતુ આ વિચાર વિચારી સદાચાર ભણી આવજો. કે આ કાયાનાં પુદગલ થોડા વખતને માટે માત્ર સાડાત્રણ હાથ ભૂમી માંગનાર છે.

૭. જગત આત્મરૂપ માનવામાં આવે, જે થાય તે યોગ્ય જ માનવામાં આવે, પરના દોષ જોવામા ન આવે. પોતાના ગુણનુ ઉત્કૃષ્ટપણું સહન કરવામાં આવે તો જ આ સંસારમાં રહેવું યોગ્ય છે; બીજી રીતે નહીં.

૮. તમે-અમે કંઇ દુઃખી નથી જે દુઃખ છે તે રામના ચૌદ વર્ષના દુઃખનો એક દિવસ પણ નથી, પાંડવના તેર વર્ષનાં દુઃખની એક ઘડી પણ નથી. અને ગજસુકુમારના ધ્યાનની એક પળ પણ નથી.

૯. "સત્ય બોલવું એ કાંઇ મુશ્કેલ નથી સાવ સહજ છે. જે વેપારાદિ સત્ય વડે થાય તે જ કરવાં. જો છ મહિના સુધી એમ વર્તાય તો પછી સત્ય બોલવુ સહજ થઇ જાય છે."

૧૦. "હુ દેહાદિ સ્વરૂપ નથી અને દેહ, સ્ત્રી-પુત્રાદિ કોઈપણ મારા નથી; શુદ્ધ ચૈતન્યસ્વરૂપ અવિનાશી એવો હું આત્મા છું, એમ આત્મભાવના કરતા રાગદ્વેષનો ક્ષય થાય."

૧૧. જેને મૃત્યુની સાથે મિત્રતા હોય, અથવા જે મૃત્યુથી ભાગી છૂટી સકે એમ હોય, અથવા હુ નહીં જ મરું એમ જેને નિશ્ચય હોય, તે ભલે સુખે સૂવે.

(શ્રી તીર્થંકર-છ જીવનિકાય અધ્યયન)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

૬. રાજા હો કે રંક હો, ગમે તે હો, પરંતુ આ વિચાર વિચારી સદાચાર ભણી આવજો, કે આ કાયાનાં પુદગલ થોડા વખતને માટે માત્ર સાડાત્રણ હાથ ભૂમી માંગનાર છે.

૭. જગત આત્મરૂપ માનવામાં આવે, જે થાય તે યોગ્ય જ માનવામા આવે, પરના દોષ જોવામાં ન આવે, પોતાના ગુણનુ ઉત્કૃષ્ટપણુ સહન કરવામાં આવે તો જ આ સંસારમાં રહેવું યોગ્ય છે; બીજી રીતે નહીં.

૮. તમે-અમે કંઇ દુ ખી નથી જે દુ ખ છે તે રામના ચૌદ વર્ષના દુઃખનો એક દિવસ પણ નથી, પાડવના તેર વર્ષનાં દુઃખની એક ઘડી પણ નથી, અને ગજસુ-કુમારના ધ્યાનની એક પળ પણ નથી.

૯. "સત્ય બોલવું એ કાઇ મુશ્કેલ નથી સાવ સહજ છે. જે વેપારાદિ સત્ય વડે થાય તે જ કરવાં જો છ મહિના સુધી એમ વર્તાય તો પછી સત્ય બોલવુ સહજ થઇ જાય છે."

૧૦. "હુ દેહાદિ સ્વરૂપ નથી અને દેહ, સ્ત્રી-પુત્રાદિ કોઇપણ મારા નથી, શુદ્ધ ચૈતન્યસ્વરૂપ અવિનાશી એવો હુ આત્મા છું, એમ આત્મભાવના કરતા રાગદ્વેષનો ક્ષય થાય."

૧૧. જેને મૃત્યુની સાથે મિત્રતા હોય, અથવા જે મૃત્યુથી ભાગી છૂટી સકે એમ હોય, અથવા હુ નહીં જ મરુ એમ જેને નિશ્ચય હોય, તે ભલે સુખે સૂવે.

(ગી તીર્થ કર-૭ જીવનિકાય અભ્યાન)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

૬. રાજા હો કે રંક હો. ગમે તે હો. પરંતુ આ વિચાર વિચારી સદાચાર ભણી આવજો. કે આ કાયાનાં પુદ્ગલ થોડા વખતને માટે માત્ર સાડાત્રણ હાથ ભૂમી માંગનાર છે.

૭. જગત આત્મરૂપ માનવામાં આવે, જે થાય તે યોગ્ય જ માનવામાં આવે, પરના દોષ જોવામાં ન આવે. પોતાના ગુણનુ ઉત્કૃષ્ટપણું સહન કરવામાં આવે તો જ આ સંસારમા રહેવું યોગ્ય છે; બીજી રીતે નહીં.

૮. તમે–અમે કંઈ દુઃખી નથી જે દુ.ખ છે તે રામના ચૌદ વર્ષના દુઃખનો એક દિવસ પણ નથી, પાંડવના તેર વર્ષનાં દુઃખની એક ઘડી પણ નથી. અને ગજસુકુમારના ધ્યાનની એક પળ પણ નથી.

૯. "સત્ય બોલવુ એ કાંઇ મુશ્કેલ નથી સાવ સહજ છે. જે વેપારાદિ સત્ય વડે થાય તે જ કરવાં જો છ મહિના સુધી એમ વર્તાય તો પછી સત્ય બોલવું સહજ થઇ જાય છે."

૧૦. "હું દેહાદિ સ્વરૂપ નથી અને દેહ, સ્ત્રી–પુત્રાદિ કોઈપણ મારા નથી, શુદ્ધ ચૈતન્યસ્વરૂપ અવિનાશી એવો હું આત્મા છું', એમ આત્મભાવના કરતાં રાગદ્વેષનો ક્ષય થાય."

૧૧. જેને મૃત્યુની સાથે મિત્રતા હોય. અથવા જે મૃત્યુથી ભાગી છૂટી સકે એમ હોય, અથવા હું નહીં જ મરું એમ જેને નિશ્ચય હોય, તે ભલે સુખે સૂવે.

(શ્રી તીર્થંકર–છ જીવનિકાય અધ્યયન)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

૨૬. ભગવાન ક્યાં રહે છે?

૧. માતાપિતાની સેવા કરનારને ઘેર.
૨. પતિવ્રતા સ્ત્રીને ઘેર.
૩ જિતેન્દ્રિય [illegible] ઘેર.
૪. અતિથિનો સત્કાર કરનારને ત્યાં.
૫ સત્યવાદી પ્રમાણિક વેપારીને ત્યાં

૨૭. સુખી થવાનો ઉપાય

૧ લડાઈ થાય તેવું બોલવું નહિ.
૨. દેવું થાય તેવું ખરચવું નહિ
૩ બને તે આપવું
૪. જમીન થતા વિચારવું
૫. માંદા પડાય તેટલું ખાવું નહિ
૬. પાપ થાય તેવું કાંઈ કરવું નહિ.

